

***Звіт про результати анкетування науково-педагогічних
працівників щодо реалізації освітньо-наукової програми «Міжнародне
право» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор
філософії) освітньої програми «Міжнародне право»
за I семестр 2022-2023 н.р.***

Мета опитування – визначення відповідності освітньої програми цілям, очікуванням, потребам учасників освітнього процесу, а також виявлення проблем, що виникають під час освітньої діяльності з метою їх попередження чи усунення.

Анкетування науково-педагогічних працівників Міжнародного гуманітарного університету проводилося у січні 2023 року з метою вивчення якості реалізації освітньо-наукової програми «Міжнародне право». Анкетування здійснювалося за наступними блоками:

- **Оцінювання науково-педагогічними працівниками якості освітньо-наукової програми;**
- **Оцінювання науково-педагогічними працівниками якості проведення дистанційного навчання;**
- **Оцінювання дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками МГУ.**

В анкетуванні взяли участь 7 респондентів, які забезпечують реалізацію освітньої програми «Міжнародне право» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії).

Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому по МГУ та в розрізі оцінювання науково-педагогічним працівниками освітньо-наукової програми «Міжнародне право» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії).

На етапі розробки освітньо – наукової програми під час формулювання її цілей та програмних результатів навчання, науково-педагогічними працівниками було надано такі пропозиції: «надати обґрунтування для поєднання освітніх компонентів, що стосуються кожної із дисциплін», «включення до ОНП таких дисциплін, які можуть сформувати у здобувача компетентності, необхідні для виконання типових професійних видів робіт». На питання «Чи враховані ці пропозиції?» - 82% респондентів надали відповідь «Так», 18% респондентів надали відповідь «Частково».

Аналізуючи відповіді на питання: «Як освітній компонент (навчальна дисципліна) освітньої програми, який Ви викладаєте, відповідає теоретичному змісту предметної галузі (поняття, концепції, принципи та їх використання для пояснення фактів і прогнозування результатів)?» науково-педагогічними працівниками було надано такі відповіді:

Вивчення здобувачами курсу «Проблеми теорії та практики міжнародного права» цілком відповідає предметній галузі, адже забезпечує надання фундаментальних теоретичних знань щодо сутності та генезису феномену міжнародного права, вивчення основних особливостей окремих інститутів і галузей міжнародного права; вироблення та закріплення вмій та навичок практичного застосування міжнародно-правових норм.

Курс «Методологія та організація правничого наукового дослідження» розрахована на засвоєння здобувачами понять про науку, відомостей про стан сучасної науки, розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження. Здобувачі набувають компетентності викладати міжнародно-правові дисципліни на високому теоретичному та методичному рівні.

Форми й методи навчання на ОНП дібрані відповідно до цілей навчання та програмних результатів: основними формами освітнього процесу на ОНП є лекційні та семінарські заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

На питання «Якому формату та методу навчання ви віддасте перевагу?» респонденти у своїх відповідях дали такі пропозиції: «Академічні методи навчання», «Дискусійні та інноваційні методи навчання», «Підхід для створення привабливого середовища для навчання, візуальні презентації; практичні: розгляд справ, індивідуальне завдання», «пояснювально-ілюстративний, аналітичний».

На питання «Форми і методи навчання й викладання зрозумілі для здобувачів і відповідають студентоцентрованому підходу?» - 100% опитуваних науково-педагогічних працівників відповіли «Так».

Щодо питання «Чи є змога вільно обирати форми й методи навчання та викладання, чи відповідають вони принципам академічної свободи?», усі респонденти надали відповідь «Так».

З огляду на питання «Як відповідність принципам академічної свободи враховує інтереси здобувачів?», опитуваними респондентами було запропоновано такі пропозиції: «Враховуються інтереси та можливості здобувачів», «Через можливість брати участь в обговореннях під час занять, вільної участі в дискусіях, під час виконання індивідуальних завдань, презентацій».

На питання «Як саме і в який термін здобувачам надається інформація про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання в межах освітнього компонента, який Ви викладаєте на ОП?», опитувані науково-педагогічні працівники надали такі відповіді: «З інформацією про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання в межах освітнього компонента на ОНП здобувач вищої освіти може ознайомитися до початку навчання з робочих програм та силабусів, що є у вільному доступі на веб сторінці університету».

Щодо питання «Чому була обрана певна форма інформування? Які, на Вашу думку, сильні й слабкі сторони обраної форми інформування? Що в ній варто покращити? Що заплановано зробити з метою такого вдосконалення?», переважна більшість опитуваних респондентів дійшли до висновку, що обрана форма інформування враховує можливість дистанційного навчання в умовах війни, а також інформування здійснюється викладачем на початку вивчення курсу. Інформація міститься у робочій програмі та силабусі дисципліни. Такі форми дозволяють досягнути встановлених цілей інформування.

На питання «Яка конкретно інформація щодо навчання висвітлена в інтернет-ресурсах ЗВО?» науково-педагогічні працівники відповіли: «Здобувач вищої освіти має змогу ознайомитися із усією інформацією, що стосується навчальної дисципліни, ОНП, оцінювання й науково-освітніх заходів», «Інформація про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання в межах освітнього компонента, графік навчального процесу».

На питання «Чи оновлюєте Ви зміст своїх освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик?», відповіді усіх опитуваних респондентів збіглися «Так».

Аналізуючи відповіді на питання «До яких міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних у Вас є доступ?», виявлено що у науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію ОНП третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії) є доступ до наступних міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних, як: De Gruyter Open, Directory of Open Access Books (DOAB), наукометричних баз даних Scopus, Web of Science та повнотекстових баз ScienceDirect та ін.

На питання «Чи стимулюється і підтримується міжнародний обмін викладачами в поєднанні з освітнім процесом на ОНП?» - 94% опитуваних респондентів відповіли «Так», 6% - «Важко відповісти».

Аналіз відповідей науково-педагогічних працівників Міжнародного гуманітарного університету на питання «У яких міжнародних проєктах Ви брали участь?» показав, що науково-педагогічні працівники Міжнародного гуманітарного університету здійснюють викладацьку та науково-дослідницьку діяльність у закладах вищої освіти за кордоном, як наприклад: Університет Граца імені Карла та Франца, м. Грац, Австрія, Університет Матея Бела, м. Банська Бистриця, Словаччина за Національною стипендіальною програмою Словацької республіки, Женевський університет Женева, Женевська академія міжнародного гуманітарного права і прав людини, та ін.

Згідно з відповідями респондентів на питання щодо форм проведення контрольних заходів що використовуються науково-педагогічними працівниками на ОНП було виявлено наступні форми контролю: поточний контроль (оцінювання підготовки до практичних (семінарських) занять) у вигляді самостійних робіт; проведення тестування здобувачів вищої освіти, опитування здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, написання здобувачами вищої освіти контрольних робіт, есе та ін.

Відповіді науково-педагогічних працівників на питання «Який документ ЗВО містить процедуру проведення контрольних заходів?» свідчать про, те що респонденти цілком володіють інформацією щодо порядку проведення контрольних заходів у Міжнародному гуманітарному університеті – усі опитувані респонденти надали однозначну відповідь: «Процедуру проведення контрольних заходів регулює Положення про організацію освітнього процесу в МГУ».

На питання «Чи були у Вас випадки врегулювання конфлікту інтересів із здобувачами?» 100% опитуваних науково-педагогічних працівників надали відповідь «Ні».

100% респондентів відповіли «Так» на питання «Чи своєчасно оприлюднюється на офіційному веб-сайті проєкт ОП, що включає точну й достовірну інформацію про освітню програму (її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін та суспільства?».

В ході опитування науково-педагогічним працівникам Міжнародного гуманітарного університету було надано можливість внести свої побажання та пропозиції щодо підвищення рівня організації освітнього процесу та удосконалення освітніх програм в МГУ, де серед відповідей респондентів було виявлено такі пропозиції: «залучення до викладання більшої кількості практиків», «вивчення другої іноземної мови», «більше заохочення здобувачів до участі у програмах кредитної академічної мобільності», «враховувати побажання випускників програми та їх працевдавців».

На питання «Чи використовували Ви платформу Moodle для створення освітнього контенту та організації забезпечення дистанційного навчання?» - 85% опитаних респондентів надали відповідь «Так», 15% - «Частково».

Щодо питання «Як оперативно ваша кафедра перейшла на дистанційне навчання у зв'язку з веденням воєнного стану?» - 100% респондентів відповіли «Оперативно».

На питання «Використання яких можливостей цифрового (дистанційного) навчання Ви вважаєте найбільш вагомим?» переважна більшість науково-педагогічних працівників вважають «налагодження та стимулювання зворотного зв'язку, забезпечення діалогу та постійної підтримки» - 35%, «опрацювання теоретичного матеріалу на різних онлайн-платформах» - 12%, «гнучкість навчання у виборі найбільш зручних умов (місця і часу)» - 13%, «комплексне ознайомлення з усім курсом дисципліни» - 20%, «індивідуалізація навчання» - 20%.

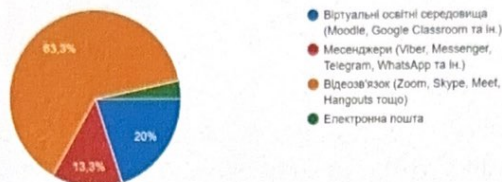
Науково-педагогічним працівникам, які забезпечують реалізацію ОНП «Міжнародне право» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії) було надано можливість оцінити наскільки респонденти задоволені технологіями дистанційного навчання, які застосовуються в Університеті, де 90% відповіли «повністю задоволений», 10% - «скоріше задоволений».

На питання «Чи забезпечувалося дотримання в умовах дистанційної роботи розкладу проведення занять в Університеті?» - 100% респондентів надали відповідь «Так».

Щодо питання «Які з інструментів дистанційних технологій Ви вважаєте найбільш ефективними?» переважна більшість респондентів віддають перевагу відеозв'язку (Zoom, Skype, Meet, Hangouts тощо) – 63,3%, віртуальні освітні середовища (Moodle, Google Classroom та ін.) обирають - 20%, месенджери (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp та ін.)

використовують – 13,3%, та лише 1 респондент вважає ефективним інструментом дистанційних технологій електронну пошту - 3,3%.

Які з інструментів дистанційних технологій Ви вважаєте найбільш ефективними?

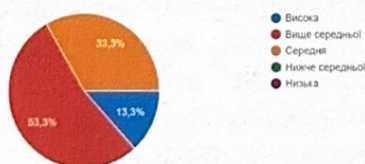
Щодо питання «Як переважно відбувалися, семінарські та практичні заняття?» 80% респондентів надали відповідь «За допомогою комунікаційних технологій (Zoom, Skype, Meet, Hangouts тощо)», 10% - «За допомогою месенджерів (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp та ін.)», 10% - «За допомогою віртуальних освітніх середовищ (Moodle, Google Classroom та ін.)».

Як переважно відбувалися лабораторні, семінарські та практичні заняття?

На думку 53,3% науково-педагогічних працівників Міжнародного гуманітарного університету результативність освітнього процесу в умовах дистанційної роботи є «вище середньої», 33,3% вважає «середня», 13,3% - «висока».

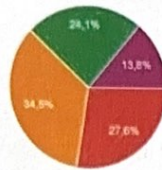
Якою, на Вашу думку, є результативність освітнього процесу в умовах дистанційної роботи?

На питання «Чи проводили Ви поточний контроль знань?» - 100% опитаних респондентів надали відповідь «Так».

З огляду на відповіді респондентів на питання «Чи змінився розподіл балів при оцінюванні знань з Вашої дисципліни у зв'язку з переходом на дистанційне навчання?» 34,5% - змінили акцент, оскільки перевага надається самостійній роботі студента, 24,1% - залишили вимоги без змін, 27,6% - частково змінили розподіл при оцінюванні знань здобувачів вищої освіти, 13,8% - важко відповісти.

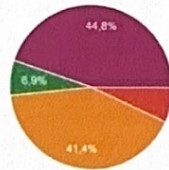
Чи змінився розподіл балів при оцінюванні знань з Вашої дисципліни у зв'язку з переходом на дистанційне навчання?

- Так, абсолютно
- Частково
- Змістився акцент, оскільки перевага надається самостійній роботі студента
- Ні, вимоги залишилися без змін
- Важко відповісти

На питання «У якій формі проводиться поточний контроль знань?» 44,8% респондентів відповіли «Поточний контроль проводиться у різних формах», 41,4% - «опитування через відеозв'язок (Google meet, Google Classroom, Skype, Zoom інше)», 6,9% - «опитування через месенджери (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp та ін.)», 6,9% - «виконання завдань надісланих на електронну пошту».

У якій формі проводиться поточний контроль знань?

- Онлайн-тестування (через Jiffi, google form, інше)
- Виконання завдань надісланих на електронну пошту
- Опитування через відеозв'язок (Google meet, Google Classroom, Skype, Zoom інше)
- Опитування через месенджери (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp та ін.)
- Поточний контроль проводиться у різних формах

На питання «Чи проходили Ви курси з підвищення кваліфікації щодо технологій дистанційного навчання?» 90% науково-педагогічних працівників Міжнародного гуманітарного університету надали відповідь «Ні», 10% - «Частково».

Щодо питання «Який власний позитивний досвід використання технологій дистанційного навчання Ви можете назвати?» 40% респондентів надали відповідь «Підбір навчальних матеріалів і підготовка до занять», 33,3% - «використання віртуальних освітніх середовищ як один із методів», 23,3% - «використання нових/авторських методик навчання», 3,3% - «посилення навчальної мотивації студентів».

Науково-педагогічними працівниками Міжнародного гуманітарного університету, які реалізують забезпечення освітньо-наукової програми «Міжнародне право» було надано пропозиції та висловлено побажання щодо вдосконалення проведення занять з використанням дистанційних технологій, а саме: «в умовах війни виникають складнощі, які не залежать від наших можливостей, як наприклад, відключення світла, відсутність інтернету. Гарною практикою буде запис відео лекцій на направлення їх здобувачам, які не змогли приєднатися до заняття з об'єктивних причин».

Аналіз відповідей блоку «Оцінювання дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками МГУ» показав, що 100% опитаних респондентів знайомі з поняттям «академічна доброчесність».

100% опитаних науково-педагогічних працівників надали відповідь «Так» на питання «Чи ознайомлені Ви з санкціями за порушення академічної

добросовісності відповідно діючого законодавства (Закон України Про «Освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII, стаття 42)?».

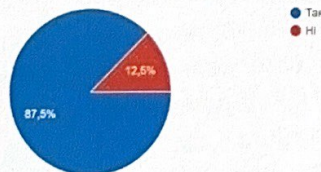
На питання «Чи ознайомлені Ви із нормативними документами, які діють в МГУ щодо розробки та впровадження системи забезпечення академічної добросовісності?» - 100% респондентів надали відповідь «Так».

Щодо питання «Чи перевіряєте Ви свої наукові праці (наприклад: наукові статті, тези доповідей, інші праці) на запозичення (плагіат)?» - 95% опитаних респондентів надали відповідь «Так», 5% - «Частково».

На питання «Перевірка Вами своїх наукових праць на запозичення (плагіат) здійснюється з метою:» респонденти відповіли: «дотримання встановлених в університеті вимог щодо перевірки наукових праць на запозичення (плагіат)» - 70%, «самоконтролю» - 27%, «уникнення відповідальності» - 3%.

На думку 87,5% опитаних науково-педагогічних працівників Міжнародного гуманітарного університету необхідно проводити наукові семінари щодо процедури дотримання принципів академічної добросовісності, академічного письма та оцінки правомірності запозичень в текстах наукових публікацій, 12,5% вважають за необхідним.

Чи є необхідно, на Вашу думку, проведення наукових семінарів щодо процедури дотримання принципів академічної добросовісності, академічного письма та оцінка правомірності запозичень в текстах наукових публікацій?

На питання «Чи знаєте Ви основні правила цитування наукової інформації?» - 100% респондентів надали відповідь «Так».

Щодо питання «Чи ставали Ви жертвою недобросовісних дій колег по відношенню до Вашої наукової праці (Ваші матеріали використовувалися без посилання на Вас, як автора праці)?» - 100% респондентів надали відповідь «Ні».

На питання «Чи зустрічались Ви із академічною недобросовісністю в МГУ?» - 100% респондентів надали відповідь «Ні».

На питання «Чи вважаєте Ви доречним перевіряти роботи здобувачів вищої освіти на наявність запозичень (плагіату)?» - 90% респондентів надали відповідь «Так», 10% відповіли «Частково».

Щодо питання «Чи інформуєте Ви здобувачів вищої освіти про процедури дотримання академічної добросовісності?» - 100% відповіли «Так».

На питання «Чи перевіряєте Ви наукові праці здобувачів вищої освіти (наприклад: наукові статті, тези доповідей, інші праці) на запозичення (плагіат)?» - 90% респондентів надали відповідь «Так», 10% «Частково».

Науково-педагогічним працівникам Міжнародного гуманітарного університету було запропоновано обрати ті процедури, які вони особисто

використовують у процесі написання наукових праць, де переважна більшість опитаних респондентів надали відповідь «Завжди опрацьовую доступні матеріали, аналізую, цитую із зазначенням джерела».

На питання «Позначте заходи, які, на Вашу думку, є найбільш ефективними для протидії академічній недоброочесності», 60% респондентів надали відповідь «пропонується часткове доопрацювання наукової статті (іншої праці) та здійснюється повторна перевірка роботи на запозичення (плагіат) після доопрацювання» інші 30% опитаних відповіли «проводяться роз'яснювально-виховні бесіди зі здобувачем про дотримання академічної доброочесності в МГУ», 10% надали відповідь «оцінка за наукову роботу здобувача не зараховується».

Науково-педагогічним працівникам було надано можливість висловити побажання та пропозиції щодо підвищення рівня академічної доброочесності в МГУ, переважна більшість респондентів зійшлися на думці, що потрібно: «Зробити доступними посилання для використання програми антиплагіат для здобувачів та викладачів на сайті університету», «Необхідність публічного визначення та прийняття принципів академічної доброочесності, що має стати основою для позитивної зміни суспільної свідомості та важливим кроком системного запровадження високих стандартів освітньо-наукової діяльності в університеті», «Для науково-педагогічних працівників важливим є посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати досліджень та власну науково-педагогічну діяльність», «Доброочесність є необхідною й важливою складовою будь-якого істинного досвіду освіти – доброочесність з боку як викладача, так і здобувача вищої освіти. Активно займатись самостійною роботою, використовуючи методичні посібники, рекомендації викладачів, додатково опрацьовуючи нову літературу, використовуючи всі можливості для отримання необхідних знань».

Результати анкетування науково-педагогічних працівників щодо якості реалізації освітньо-наукової програми «Міжнародне право» за третім освітньо-науковим рівнем (доктор філософії) доведені до декана факультету права та економіки, гаранта освітньої програми, результати обговорюються на засіданнях центру із забезпечення якості вищої освіти, з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.

**Керівник центру із забезпечення якості освіти
факультету права та економіки Міжнародного
гуманітарного університету**

Катерина НЕСТЕРОВА